

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 18. europaudvalgsmøde

Dato: tirsdag den 21. januar 2020

Tidspunkt: kl. 08.00

Sted: vær. 2-133

Til stede: Flemming Møller Mortensen (S), næstformand, Henrik Møller (S), Søren Søndergaard (EL), Rasmus Nordqvist (ALT), Jan E. Jørgensen (V), Kim Valentin (V) og Ulla Tørnæs (V).

Desuden deltog: Udenrigsminister Jeppe Kofoed

Jan E. Jørgensen fungerede som formand under hele mødet.

Punkt 1. Rådsmøde nr. 3746 (almindelige anliggender) den 28. januar 2020

EUU alm. del (19) – bilag 312 (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren oplyste, at der var tale om det første møde i Rådet for Almindelige Anliggender under det kroatiske formandskab. Det var første gang, Kroatien havde formandskabet, siden landet blev medlem af EU i 2013.

1. Præsentation af det kroatiske formandskabs prioriteter

– *Præsentation*

Rådsmøde 3746 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Udenrigsministeren: Blandt formandskabets prioriteter kan jeg fremhæve et fokus på at styrke EU's infrastruktur. Formandskabet ønsker at fremme politikker, der videreudvikler infrastrukturen inden for energi, transport, telekommunikation og digitale netværk.

Formandskabet ønsker også at styrke sikkerheden. Det gælder den interne sikkerhed i EU. Det gælder kontrollen med EU's ydre grænser. Og det gælder modstandsdygtigheden over for hybride trusler og cybertrusler.

Det helt centrale fokus for det kroatiske formandskab er dog Vestbalkan. Helt konkret vil kroatterne være vært for et EU-Vestbalkan-topmøde i Zagreb den 6. maj, og jeg forventer, at særlig

EU's udvidelsespolitik vil få stor opmærksomhed fra det kroatiske formandskab. Det gælder i særlig grad spørgsmålet om mulig åbning af optagelsesforhandlinger med Nordmakedonien og Albanien.

Også store aktuelle emner som Brexit og MFF vil fylde på dagsordenen under det kroatiske formandskab. Omvendt vil der være et mere begrænset arbejdspress på lovgivningsarbejdet, som endnu befinder sig i den tidlige fase efter tiltrædelsen af den nye kommission.

Fra dansk side vil vi selvfølgelig samarbejde konstruktivt med det kroatiske formandskab for at skabe fremdrift på vores strategiske prioriteter.

Rasmus Nordqvist var overrasket over, at Vestbalkan var blandt prioriteterne, for det stod der ikke noget om i samlenotatet. Hvad havde ministeren tænkt sig at sige? I efteråret havde Danmark optrådt i en uheldig rolle, da man var med til at skubbe Nordmakedonien og Albanien væk fra EU.

Om interoperabilitet mellem it-systemer fremhævede Rasmus Nordqvist, at han gerne så, at beskyttelsen af borgernes ret til privatliv blev understreget fra dansk side.

Søren Søndergaard bad ministeren uddybe, hvad Danmark ville sige om Vestbalkan. Hvis regeringen var imod at starte optagelsesforhandlinger med Nordmakedonien og Albanien, ville det så ikke være på sin plads at gå i dialog om at kreere en ny europæisk arkitektur, der involverer alle lande i EU?

Udenrigsministeren bekræftede over for Rasmus Nordqvist, at digitalisering og persondata-beskyttelse var et vigtigt punkt – hvilket GDPR også havde medvirket til at illustrere.

Udenrigsministeren svarede Søren Søndergaard og Rasmus Nordqvist, at man på mødet ikke ville komme ind på optagelsesforhandlingerne. Fra dansk side havde man bakket op om ideen om at reformere EU's udvidelsesproces. Når EU starter forhandlinger med et kandidatland, skal det være med en vished om, at reformer i et kandidatland – f.eks. inden for retsstatsområdet, korruption og kriminalitet – er holdbare og irreversible. Kommissionen ville komme med et udspil til en reform af processen.

Ministeren forklarede, at Balkan og dermed de potentielle kandidatlande i regionen faktisk var nævnt i samlenotatet. Processen med Tyrkiet var gået i stå på grund af Erdogans politik.

Rasmus Nordqvist mente ikke, at det var gjort med GDPR, når man talte om persondata-beskyttelse. Der skulle flere skridt til. Han mente i øvrigt ikke, at det kunne være rigtigt, at man skulle gætte sig frem; det var vigtigt at skrive Vestbalkan i samlenotatet. Ville der komme en udmelding om Albanien og Nordmakedonien? Hvad kunne man give de to lande, der i den grad har behov for den stabiliserings- og udviklingsproces, der ligger i optagelsesforhandlingerne?

Udenrigsministeren bad Rasmus Nordqvist huske på, at det var emner og overskrifter for det kroatiske formandskabs program, der var på dagsordenen. De enkelte politikområder – såsom det digitale – var placeret hos de respektive ressortministre. EU's politik på området var at sikre princippet om borgernes ret til privatliv. Om en reform af udvidelsesprocessen sagde han, at det i optagelsesforhandlingerne ikke skal gå den forkerte vej for f.eks. korruptionsbekæmpelse i et kandidatland. Albanien og Nordmakedonien var ikke på dagsordenen for mødet, men det var vigtigt at få en reel og ærlig diskussion om udvidelsesprocessen. Der var i forvejen problemer med overholdelsen af retsstatsprincipperne og københavnskriterierne med eksisterende medlemslande.

Søren Søndergaard havde brug for ministerens hjælp til at forstå, hvad det var for en slags møde, ministeren skulle til. Var det tale om en ren fremlæggelse af prioriteterne for det kroatiske formandskab, eller ville der være en diskussion om dem? Hvis det kroatiske formandskab f.eks. sagde, at de ville arbejde aktivt for en indlemmelse af Nordmakedonien og Albanien, og Danmark sagde det modsatte, medførte det en forpligtelse til at forholde sig til, hvordan strukturen for et bredere europæisk samarbejde så skulle se ud. Søren Søndergaard var i øvrigt uforstående over for, at formandskabserklæringerne ikke indeholdt noget om Brexit. Nu, hvor briterne trådte ud, skulle man på mange områder finde ud af nye måder at samarbejde på.

Udenrigsministeren svarede, at – som det fremgik af samlenotatet – forventede man, at det kroatiske formandskab ville præsentere sine prioriteter for arbejdet i Rådet under formandskabet. Der var altså tale om en orientering om de områder, der ville blive arbejdet med i de forskellige rådsformationer. Det var ikke muligt at redigere i formandskabsprogrammet.

2. Konferencen om Europas fremtid

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3746 – bilag 1 (samlenotat side 4)

EUU alm. del (19) – bilag 272 (brev fra EUU til EU's institutioner vedr. bidrag til konference)

Det Europæiske Råd 12-13/12-19 – bilag 7 (faktaark vedr. konferencen om Europas fremtid)

EUU alm. del (19) – bilag 207 (brev vedr. nationale parlamenters inddragelse)

Den fungerende formand mindede om, at udvalget den 15. november 2019 sendte kommissionsformanden et brev om fremtidskonferencen. Her fremsatte man tre prioriteter: overholdelsen af retsstatsprincippet, åbenhed i EU og nationale parlamenters rolle i EU's lovgivningsproces.

Udenrigsministeren: På rådsmødet er der lagt op til den første egentlige drøftelse af konferencen om Europas fremtid. Det er en vigtig sag, som vi også får lejlighed til at drøfte på det kommende samråd, der er indkaldt til her i udvalget.

Ideen med en konference er blevet til på baggrund af et løfte fra kommissionsformanden til Europa-Parlamentet. Kommissionen og Europa-Parlamentet ønsker, at konferencen skal begynde i 2020 og vare i 2 år. Kommissionsformandens mål er at inddrage borgerne i drøftelserne af fremtidens EU. Derudover kender vi ikke mange flere detaljer på nuværende tidspunkt.

Det er min forventning, at vi på rådsmødet først og fremmest skal drøfte Rådets holdning til rammerne for konferencen. Det gælder f.eks. konferencens fokusområder – altså spørgsmålet om, hvad vi indholdsmæssigt skal prioritere i drøftelserne – og spørgsmål om konferencens tilrettelæggelse og organisering.

Det er efter regeringens opfattelse vigtigt, at Rådet og medlemslandene fuldt ud er med til at definere rammerne for konferencen og dens indhold. Europa-Parlamentet har allerede givet udtryk for en række ønsker, og Kommissionen forventer at offentliggøre en meddelelse om konferencen inden rådsmødet på tirsdag. Derfor er det centralt, at også Rådet kommer tydeligt på banen med vores ønsker til konferencen.

Regeringen ser grundlæggende positivt på en konference om Europas fremtid. Det er vigtigt at tage sig tid til at tænke over, hvor vi vil hen med EU, og hvad vi vil opnå – ikke mindst på et tidspunkt, hvor Storbritannien er på vej ud af EU, og hvor EU's globale udfordringer er betydelige. Regeringen er derudover enig i, at det er meget vigtigt, at borgerne og de nationale parlamenter får lov at spille ind i de overvejelser.

Regeringen har ikke taget detaljeret stilling til alle aspekter af konferencen endnu. Men vores

overordnede retning er krystalklar: Vi skal bruge konferencen rigtigt. Det vil sige, at vi skal fokusere på indhold og på politiske prioriteter. Vi skal finde veje til at levere konkrete løsninger på de store udfordringer, som vi står over for. Det er dét, konferencen bør handle om.

Vi skal til gengæld ikke fortabe os i abstrakte institutionelle diskussioner og vidtløftige tanker om traktatændringer. Historien har vist, at lige nøjagtig de emner risikerer at suge al politisk opmærksomhed og energi væk fra de ting, der gør en reel forskel for borgerne – nemlig de politiske resultater. Borgerne skal kunne se, at de ønsker og bekymringer, de har, giver sig udslag i politisk handling.

Jeg håber og tror, at der vil være opbakning til den overordnede danske tilgang til konferencen og til et fokus på politisk indhold og konkrete resultater. Men jeg vil også sige helt åbent, at der er også andre holdninger til sagen. Derfor er det virkelig vigtigt, at vi i den nuværende fase målrettet arbejder for at få sat de rigtige rammer om processen.

Jeg får lejlighed til at redegøre yderligere for regeringens syn på konferencen på det kommende samråd. Det ser jeg frem til.

Den fungerende formand spurgte, hvad det var for andre holdninger til sagen, ministeren talte om.

Rasmus Nordqvist så frem til at høre regeringens respons på, om den ville bakke op om de tre punkter i brevet af den 5. november 2019 til kommissionsformanden. Hvordan forestillede man sig at levere de politiske resultater til borgerne, der var brug for? Der var nogle gange behov for at ændre på arbejdsgange for at ændre dynamikken mellem institutionerne. Ville hvidbogen fra Kommissionen med scenarier for borgerdialog spille ind? Det er pinligt, hvis man i hver kommissionsperiode beder borgerne om at involvere sig og så ellers ser bort fra det arbejde.

Søren Søndergaard henviste til, at der i samlenotatet stod, at regeringen ikke kunne give noget til kende om andre landes holdninger, men nu sagde ministeren så, at der var forskellige holdninger, så kunne han bidrage med flere informationer? Europaudvalget var blevet informeret om, at det hollandske parlament var skeptisk. Det var interessant at høre, hvad regeringens holdning var til de tre punkter i brevet, men mindst lige så interessant var brevet dateret den 20. december med seks punkter. Det handlede nemlig om indhold: åbenhed, førstebehandlingsaftaler der afskærer de nationale parlamenter fra at komme ind, offentliggørelse af referater fra rådsmøder inklusive stemmeafgivning – også fra Coreper. Hvis det på udenrigsministermødet kom til en diskussion om indhold, ville ministeren da argumentere for de seks punkter og offensivt støtte dem? Eller ville han gemme det til en anden gang?

Udenrigsministeren svarede den fungerende formand, at der var vedtaget en resolution i Europa-Parlamentet, der indeholdt andre elementer end det, Europaudvalget fokuserede på. Og at det også var kendt, at andre lande havde andre forventninger – f.eks., at konferencen også

kunne levere traktatændringer. Regeringen ønskede først og fremmest at fokusere på, hvordan EU kunne løse opgaver inden for klima, skatteunddragelse, social dumping, en stærkere europæisk rolle i verden og det digitale område. Borgerne i Europa ejer i høj grad egne data.

Udenrigsministeren sagde, at regeringen støttede de tre punkter, men at det ikke var nemt at få igennem, fordi andre lande kunne have en anden tilgang. Det var afgørende med en stærk inddragelse af nationale parlamenter, og ministeren havde heller ikke noget imod at se på, hvordan man kunne gøre arbejdsgangene mere smidige og transparente. Han fandt det positivt, at Europaudvalget havde spillet stærkt ind i forhold til konferencen, så det ikke kun var de tre institutioner.

Kim Valentin ville gerne vide, hvad regeringen konkret havde foreslået at gøre for i højere grad at inddrage de nationale parlamenter. Og havde det rykket på noget? Der var lagt op til en konstellation med et en styringskomite og et forretningsudvalg, og en konference, der kom til at bestå af 135 europaparlamentsmedlemmer, 27 ministre, 80-90 medlemmer af nationale parlamenter og 10-15 stykker fra forskellige andre institutioner. Det kunne være mere interessant, hvis styringskomiteens sammensætning i højere grad udgjorde en procentvis repræsentation, så der var flere med fra de nationale parlamenter. Kunne ministeren i øvrigt sige noget om, hvad der skulle ske i de borgerfora, der var foreslået – eller agoraer, som de var beskrevet som med et meget lidt folkeligt ord. Hvordan forestillede man sig at få viden ud af dem, og hvordan ville de blive brugt i forståelsen af, at EU er værdifuld?

Rasmus Nordqvist spurgte, om ministeren ville fremhæve over for sine udenrigsministerkolleger, at arbejdet med borgerinddragelse skulle tages alvorligt, så det ikke bare blev en reklamekampagne. Der var intet sket med de fem scenarier i hvidbogen, så hvordan skulle man få borgerne til at engagere sig endnu en gang?

Jan E. Jørgensen mente ikke, at der for alvor var blevet konkluderet noget om, hvilke af de fem scenarier man foretrak fra dansk side. Han var enig i, at man skulle være opmærksom på, at en hel masse arbejde ikke endte ud i en rapport på en hylde, fordi man startede forfra ved indsættelsen af en ny kommission.

Udenrigsministeren svarede, at man stadig afventede Kommissionens udspil til konferencen og dermed ikke kendte dens endelige sammensætning. Det var regeringens klare holdning, at nationale parlamenter skulle have en stærk og selvstændig politisk rolle i forhold til konferencen. Europa-Parlamentet lagde op til, at de tre institutioner skulle repræsenteres i styregruppen, men hvilken rolle der var tiltænkt de nationale parlamenter, lå ikke fast.

Ministerens udtrykte støtte til borgerhøringer. Det var svært at konkludere noget helt håndfast ud fra dem, men de var en succes, der beviser, at det betyder noget at tage pulsen på stemningen – måske hang de også sammen med stigningen af antallet af stemmer afgivet ved europaparlamentsvalget. Brexit var et tegn på, at EU-samarbejdet var udfordret, men i det globale opbrud kunne man se, at Europa har en unik måde at organisere sig på. Ministeren

nævnte det kommende samråd om konferencen, der ville finde sted, når Kommissionen var kommet med sit forslag.

Søren Søndergaard bad ministeren give ham en idé om, hvordan Folketingets forslag til konferencen ville blive behandlet. De skulle omsættes til noget konkret, og det var vel regeringen, der skulle gøre det. Hvordan ville den reelle politik blive formuleret? Og var der en tidsplan?

Ulla Tørnæs foreslog at se på, hvordan man havde tilrettelagt de to tidligere konventer. Hun havde deltaget på Folketingets vegne i den første om grundlæggende rettigheder. Der havde man været optaget af balancen i sammensætningen af konventet. Så var ministeren opmærksom på, at det i henhold til Europa-Parlamentets forslag tippede til Parlamentets favør modsat tidligere konvent, hvor de nationale parlamenter var klart i flertal?

Rasmus Nordqvist syntes ikke at det var gjort med at sige, at man skulle have en masse borgerhøringer. Man skulle kunne se resultater. Konklusionen på den store proces, der tidligere havde været om samme emne, blev lidt en sludder for en sladder, og der var ikke konkluderet fra Kommissionens side – og så kom der en ny kommission og dernæst konferencen. Han mente, at det er absolut muligt at lade borgerinddragelse resultere i konkrete. Det burde man lægge vægt på.

Kim Valentin vidste med sin baggrund som borgmester, at det i sidste ende er det at tale med borgerne, der tæller. Det kan der komme noget godt og konkret ud af. God viden til brug til, hvordan man bedst leder EU. Man skulle måske ikke kalde det hverken agora eller konference.

Udenrigsministeren bekræftede, at det handler om at tale med borgerne om, hvad Europa skal arbejde med. Europa-Parlamentet kunne opfinde et begreb som agora, men det var med til at fremmedgøre projektet. Det var vigtigt at tage det, der bliver sagt på borgerhøringer, til sig – som f.eks. bekymringen for klimaet. Han håbede, at også Kommissionen reflekterede på baggrund af borgerholdninger. Man var nok aldrig kommet så langt med en grøn klimaaftale, hvis borgere ikke havde påpeget vigtigheden af den.

Man kendte som sagt ikke de nærmere rammer for konventet, men regeringen mente ikke, at det skulle være et konvent som i 00'erne, der var forbundet med traktatændringer og reform af institutionerne. Man måtte fokusere på at levere resultater til borgerne – også i umiddelbar fremtid. De seks punkter fra Europaudvalget ville blive drøftet på samrådet, og over for hans kolleger ville ministeren advokere for en stærk rolle til de nationale parlamenter.

3. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 9.05.